

Curriculum Vitae

Martin Ørbeck

Samfunnsøkonom

Tlf.: +47 932 87 693

E-post: martin.orbeck@vista-analyse.no

Profil

Martin er utdannet samfunnsøkonom med mastergrad fra Universitetet i Oslo og bachelorgrad fra NTNU i Trondheim, med utveksling til Erasmus Universiteit i Rotterdam. Fra oktober 2023 er han i permisjon fra Vista Analyse for å ta doktorgrad i samfunnsøkonomi ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) om økonomiske virkemidler rettet mot husholdningers konsum av varer og tjenester med negative miljø- og naturvirkninger.

Fra studier og prosjekt- og forskningserfaring i Vista har han bygget opp en sterk kompetanse innen samfunnsøkonomiske analyser i krysningspunktet mellom økonomi og natur, herunder analyser av offentlige virkemidler for å redusere miljø- og klimavirkninger. Han har særlig jobbet med økonometriske analyser av både registerdata og store spørreundersøkelser, herunder estimering av kausale sammenhenger.

I Vista Analyse har Martin anvendt både kvantitative og kvalitative metoder i prosjekter innenfor et bredt spekter av temaområder, fra å beregne optimale bompengesatser i samferdselsprosjekter i Norge til å analysere ulikhetsbekjempelse i Uganda. Blant Martins mest omfattende prosjekter er en evaluering av personrettede virkemidler i tiltakssonen, hvor han utarbeidet avanserte økonometriske analyser og gjennomførte intervju og spørreundersøkelse med ordførere i en rekke kommuner i Nord-Norge. Martin har videre vært sentral i KS1 og KVV prosjekter for henholdsvis Forsvaret og Politiet, hvor han har arbeidet systematisk med samfunnsøkonomisk analyse tilknyttet store statlige investeringer, etter føringer fra Statens Prosjektmodell (R-108) og rundskriv for utarbeidelse av samfunnsøkonomiske analyser (R-109). Metodisk har Martin arbeidet mest med statistiske analyser, men han har bred erfaring med gjennomføring og analyse av både intervjuer og spørreundersøkelser.

Martin har opparbeidet seg ekspertise innenfor analyse av betalingsvillighetsundersøkelser for verdsetting av ikke-prissatte miljøgoder gjennom både akademisk arbeid og i rollen hos Vista Analyse. Han er hovedforfatter av en forskningsartikkel om stabiliteten av miljøpreferanser over tid, og denne artikkelen ble han valgt ut til å presentere ved den årlige konferansen for miljø- og ressursøkonomer i Europa, i Italia sommeren 2022. Videre har han arbeidet med en akademisk artikkel om betalingsvillighet for å unngå strømbrydd, i samarbeid med et team hos Vista Analyse med ekspertise innen økonomiske analyser av varer og tjenester som ikke omsettes i markeder, slik miljø- og naturgoder.

Utdannelse

- 2019-2021 **Master i samfunnsøkonomi**, Universitetet i Oslo
- 2016-2019 **Bachelor i samfunnsøkonomi**, NTNU i Trondheim
Utvexling ved Erasmus Universiteit Rotterdam. Breddeår i Statsvitenskap.

Arbeidserfaring

- 2021- **Vista Analyse**, konsulent
- 2019-2021 **Universitetet i Oslo**, skolebesøker
Arbeidet inkluderte besøk til videregående skoler for å holde faglige presentasjoner om samfunnsøkonomi. Temaene han har undervist omhandler miljøøkonomi og finans- og pengepolitikk. Stillingen innebar også utarbeidelse av det faglige innholdet.

Akademisk erfaring

- 2021-
(pågående) **Stated preferences in tumultuous times: Investigating environmental preferences over a five-year period controlling for Covid**
Forskningsartikkel presentert på den årlige konferansen til European Association of Environmental and Resource Economists, sommeren 2022 i Rimini i Italia.
[Tilgjengelig som working paper hos SSRN.](#)
Stabilitet i preferanser og betalingsvillighet (WTP) for miljø har ennå ikke fått oppmerksomhet i forskning i forhold til sin betydning. Vi undersøker hvordan WTP og preferanser har utviklet seg over en femårs periode. Data generert av to identiske betingede verdsettingsundersøkelser om oljevern besvart av norske husholdninger i 2015 og 2020 ble analysert. Respondentene i 2020 besto av både nye og gjentakende deltakere (test-retest). Denne datastrukturen er sjelden i litteraturen, og vårt test-retest (TR)-utvalg er det største av alle studier av miljøpreferansers stabilitet over en tidsperiode lengre enn 1-2 år. Vi finner en signifikant økning i WTP når vi sammenligner hele utvalg av alle individer, mens det ikke er funnet noen signifikant endring i TR-utvalget. Estimerte preferansefunksjoner er stabile for begge utvalgene når man kontrollerer for ulike faktorer. Ved hjelp av dekomponeringsanalyse finner vi at et negativt skifte i preferanser fører til en reduksjon i WTP blant TR-respondentene. Ved å bruke Covid-spesifikke undersøkelsesspørsmål og matche antall Covid-tilfeller i respondentenes fylke den dagen de fullførte undersøkelsen, finner vi at pandemien forårsaket en reduksjon av WTP på rundt 10-20 prosent i 2020. Vi finner videre at dette trolig skyldes psykologiske, snarere enn økonomiske, implikasjoner av pandemien.
Martin er hovedforfatter av artikkelen og står for alle analysene, mens Henrik Lindhjem (Menon Economics), professor Gorm Kipperberg (Universitetet i Stavanger) og professor Maria Loureiro (Universidade de Santiago de Compostela) er medforfattere.
- 2021-
(pågående) **When stated cost is higher than willingness to pay**
Forskningsartikkel innsendt til akademisk journal
Artikkelen tar utgangspunkt i en spørreundersøkelse om husholdningers betalingsvillighet for å unngå langvarige strømbrudd. Undersøkelsen ble utarbeidet, gjennomført og analysert av Vista Analyse på oppdrag for Statnett. I artikkelen benyttes statistiske metoder for å besvare et forskningsspørsmål om hvorfor respondenter oppgir mye høyere direkte kostnader som følge av strømbrudd enn betalingsvillighet for å unngå strømbruddene. I artikkelen er mye oppmerksomhet viet problemstillinger tilknyttet hvordan husholdninger verdsetter og forstår svært usannsynlige hendelser med store kostnader.

Artikkelen skrives av et team på Vista Analyse med ekspertise innen verdsettelsesstudier og økonomiske analyser av varer og tjenester som ikke omsettes i markeder, slik miljø- og naturgoder. Forfatterne av artikkelen er Orvika Rosnes, Haakon Vennemo, Andreas Skulstad, Anne Maren Erlandsen og Martin Ørbeck.

Prosjekterfaring fra Vista Analyse

[Vista Analyse - Martin Ørbeck](#) for alle offentlige rapporter.

2023- **Konseptvalgutredning (KVU) for IKT-infrastruktur i justissektoren**

(pågående) *Politiets fellestjenester (PFT)*

Vista Analyse og Metier bistår PFT i arbeidet med en KVU for IKT-infrastruktur i justissektoren. Prosjektet er begrenset og ytterligere informasjon oppgis derfor ikke. Formålet med en KVU er å utarbeide et beslutningsgrunnlag for å velge hvilket konseptuelt alternativ som staten skal finansiere for å løse et samfunnsproblem. I KVU skal det redegjøres for hvilke problemer som eksisterer i dag, og konstruere relevante alternativ ut ifra behov, mål, rammebetingelser og utnyttelse av mulighetsrommet. Det skal gjennomføres en samfunnsøkonomisk analyse og en usikkerhetsanalyse for å vurdere samfunnsøkonomiske nytte- og kostnadsvirkninger av de ulike konseptene.

2023- **Evaluerings av Enovas satsing på elvarebiler**

(pågående) *Enova*

Vista Analyse og Thema gjennomfører en evaluering av Enovas støtteordning til kjøp av elektriske varebiler, som ble innført i 2019. Vår evaluering undersøker hvorvidt støtten har bidratt til økt konsum og bruk av elektriske varebiler, hvorvidt ordningen har bidratt til endring i markedet for varebiler, samt hvordan gjennomføringen av ordningen har fungert (søknadsprosess, kunnskap om ordningen etc.). For dette formålet har vi analysert data fra varebilmarkedet, gjennomført intervjuer av relevante aktører på tilbuds- og etterspørselssiden av ordningen, og gjennomført og analysert en spørreundersøkelse rettet mot bilkjøpere, bilforhandlere og leasingselskaper.

2023 **Kartlegging av olje- og gasspolitikk i Nordsjølandene**

Oil Change International

I dette kartleggingsoppdraget har Vista Analyse sammenstilt og beskrevet regulering og vedtatt politikk knyttet til olje- og gassnæringen i Norge, Storbritannia, Danmark, Tyskland og Nederland. Informasjonen skal videre benyttes av oppdragsgiver for en komparativ analyse. Rapporten tar for seg relevant lovgivning knyttet til utvinningstillatelser (konsesjonssystem), dekommisjoneringsplaner, regulering av virkninger på miljø og klima, i tillegg til å beskrive politisk klima og vedtatt politikk for olje- og gassnæringen for hvert enkelt land.

2022-2023 **Kvalitetssikring (KS1) av IKT-infrastruktur i Forsvaret**

Finansdepartementet og Forsvarsdepartementet.

Vista Analyse gjennomførte med Metier en kvalitetssikring av KVU for ny IKT-infrastruktur i Forsvaret. Prosjektet er begrenset og detaljert informasjon om innholdet kan derfor ikke deles.

Prosjektet er relevant for det utlyste oppdraget fordi en gjennomgående problemstilling i prosjektet var tilknyttet risiko, og hvordan bestemme samfunnsøkonomisk effektiv ressursbruk på områder hvor samfunnskostnadene av uforutsette hendelser er svært store. Videre var det viktig å balansere hensyn til samfunnsøkonomisk lønnsomhet med eksisterende juridiske regelverk og rammebetingelser satt av myndighetene.

- 2023 **Boplikt i Aurland kommune: kunnskapsgrunnlag for vurdering**
Aurland kommune
I denne rapporten belyses konsekvenser av en potensiell innføring av boplikt i hele eller deler av Aurland kommune. Analysen ble gjennomført ved å gjøre vurderinger av gjeldende lovverk og bosettingsutfordringer i kommunen, og se dette i sammenheng med dokumenterte erfaringer med boplikt fra sammenlignbare kommuner. Hovedfokuset i analysen var hvorvidt boplikt kan bidra til en reduksjon i antall boliger uten folkeregistrert bosatte i kommunen. Prosjektet baserte seg i stor grad på metodikk og funn fra en tidligere analyse av boplikt på Nøtterøy for Færder kommune, hvor problemstillingen ble undersøkt i større detalj.
- 2022-2023 **Samfunnsøkonomiske vurderinger knyttet til overgangen til utslippsfri anleggsdrift**
Nye Veier
I anledning nasjonal satsning på at anleggsdrift i samferdselssektoren skal gjøres utslippsfri, er Vista ansatt for å gjøre vurderinger knyttet til hvilke samfunnsøkonomiske effekter dette kan gi. Prosjektet retter seg mot etablering av pilotprosjekter for å stimulere teknologiutvikling, og sentralt for prosjektet er derfor å kombinere innsikt fra klassisk økonomisk teori med teori om teknologi og innovasjon. Blant teknologiene som vurderes er sirkulære løsninger som bruk av biogass som energibærer. Prosjektet tar for seg hvilke forhold knyttet til ulike markeder, teknologisk modenhet og annet som er sentrale for hvorvidt ulike pilotprosjekter og virkemiddel vil være effektive eller ikke.
- 2022 **Evaluerings av personrettede virkemidler i tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark**
Kommunal- og distriktsdepartementet
I samarbeid med forskningsinstituttet Oslo Fiscal Studies (OFS) ved Universitetet i Oslo, gjennomførte Vista Analyse en evaluering av personrettede virkemidler i tiltakssonen, hvilket inkluderer lavere skatter og avgifter, samt sletting av studielån. Sentralt for arbeidet var bruk av avanserte statistiske analysemetoder for å avdekke årsak-virkningssammenhenger mellom virkemidlene og ønskede mål om bosetting og sysselsetting i Nord-Norge. Videre gjennomførte vi analyser med bruk av simuleringsmodellene LOTTE-skatt og LOTTE-arbeid hos SSB og NOREG 2 hos Vista. Alle de statistiske analysene ble gjennomført med et rikt registerdatamateriale fremskaffet av SSB. I tillegg til de kvantitative analysene ble det gjennomført spørreundersøkelser med sysselsatte i tiltakssonen og dybdeintervjuer med ordførere og kommunedirektører for å få et ytterligere kvalitativt belegg på de funnene som ble avdekket.
- 2021-2022 **Gevinstrealisering hos Nye Veier**
Nye Veier

2022 Vista Analyse bistod med samfunnsøkonomiske betraktninger knyttet til gevinstrealisering hos Nye Veier. Arbeidet inkluderte utarbeidelse av beslutningsgrunnlag og vurdering av nytte-kostnadsberegninger gjennomført i EFFEKT. I prosjektet var det særlig fokus på vurderinger av samfunnsøkonomiske effekter som ikke fanges opp i EFFEKT, og særegne hensyn knyttet til veier av svært ulik karakter. Videre bistod Vista med utvikling av metodikk for gevinstrealisering i selskapet. Blant strekningene som Vista har arbeidet med i prosjektet er rv. 13 Skare-Sogndal og E136 Dombås-Vestnes. Overordnet var arbeidet motivert av at Nye Veiers arbeid med strekningene skal være konsistent med de problemene man ønsker å løse, mål man ønsker å oppnå, og gevinster man ønsker realisert.

Beregning av bompengepotensial på åtte strekninger i Nye Veiers portefølje

Nye Veier

2022 I dette prosjektet beregnet Vista potensialet for innkreving av bompenger på ni strekninger i Nye Veiers portefølje. Metodikken tar utgangspunkt i at bompengesatsene settes ut ifra trafikanthytten som ny vei skaper i form av lavere reisetid, økt kjørek komfort og opplevd trygghet. Med informasjon om strekningene (reisetid, trafikk, vegbredder mv.) og dokumentasjon fra prosjektene (EFFEKT-beregninger, tiltaksbeskrivelser mv.) beregnet vi økning i trafikanthytte og fastsetting av bompengetakster. En sentral del av prosjektet var å utarbeide en beregningsmetodikk for trafikkavvisning knyttet til bompenger, for å bestemme hvor mange og hvilke trafikanter som vil velge alternative veier dersom bompenger innføres.

Utredning av boplikt på Nøtterøy i Færder kommune

Færder kommune

2021-2022 Kvantitativ analyse av hvilke effekter en eventuell innføring av boplikt i gamle Nøtterøy kommune vil kunne ha for bosetting og kommuneøkonomi. Med utgangspunkt i tidligere analyser og tilgjengelig statistikk ble det etablert et datasett og et rammeverk for en statistisk analyse for å presist estimere hvordan boplikt henger sammen med bosetting og befolkningssammensetning. Med detaljerte data på grunnkrets nivå for kommuner langs kysten i sør-sørøst-Norge analyserte vi statistiske sammenhenger i grunnkretser med og uten boplikt, hvor vi tok høyde for variabler tilknyttet områdenes attraktivitet for helårs- og fritidsboliger, som for eksempel sentralitet og nærhet til sjø. Resultatene fra den statistiske analysen ble anvendt for å gi anbefalinger til Færder kommune om hvorvidt boplikt kan gi ønskede virkninger på bosetting og kommuneøkonomien.

Nasjonal omfangsundersøkelse av økonomisk kriminalitet

Justis- og beredskapsdepartementet

2021-2022 Oppdraget innebar å gjennomføre en representativ nasjonal omfangskartlegging av økonomisk kriminalitet rettet mot private og offentlige virksomheter i Norge, samt analysere resultatene i lys av relevant forskning og andre undersøkelser. I arbeidet kombinerte vi kvantitative og kvalitative forskningsmetoder, med empirisk analyse av tilgjengelig statistikk og resultater fra egenutarbeidet spørreundersøkelse, samt gjennomføring av et stort antall intervjuer.

Kartlegging av transport for eldre

Helsedirektoratet

- 2021 En utredning av dagens transporttilbud for eldre i Norge for å dekke eksisterende kunnskapshull, og gi en vurdering av hvordan tilbudet fungerer med forslag til nye løsninger som kan fungere i fremtiden. For å angripe disse spørsmålene ble en spørreundersøkelse utarbeidet for utsendelse til både privatpersoner og kommuner samt fylkeskommuner, i tillegg til en rekke dybdeintervjuer med fylkeskommuner og kollektivselskap for å gi bredere innsikt i tematikken. En sentral del av prosjektet innebar å sette seg inn i kommuner og fylkeskommuners arbeid med eldretransport, og tilhørende dialog med disse. Utredningen består av:
- 1) en kartlegging av eksisterende tilbud basert på informasjonsinnhenting og statistikkanalyse
 - 2) en behovsanalyse for å redegjøre styrker og svakheter ved dagens transporttilbud
 - 3) en beskrivelse av tiltak basert på våre funn
 - 4) en beskrivelse av fremtidige transportløsninger for eldre i distriktene

Skatt, utvikling og ulikhet – En studie av Uganda

Utenriksdepartementet

- 2021 En analyse av offentlig ulikhetsbekjempelse i Uganda gjort i samarbeid med SSB, hvor fokuset ble viet til offentlige utgifter til helse og utdanning. Metoden er forankret i en modell som tar for seg offentlig ulikhetsbekjempelse fra politisk prioritering til ønsket utfall i befolkningen. Modellen er ment å identifisere hvilke faktorer som kan forhindre at ulikhetsbekjempelse blir tilstrekkelig finansiert, samt hva som kan gjøre at budsjettprioriteringer ikke har tilsiktet effekt. Modellen er utviklet slik at den kan benyttes for å angripe problemstillingen for andre land.
- Et sammensatt datamateriale ble benyttet for å gi analysen empirisk belegg. Sentrale indikatorer for helse og utdanning fra en rekke forskjellige statistikkdatabaser ble satt i sammenheng med offentlige budsjetter over tid for å evaluere Uganda sin prioritering av ulikhetsbekjempelse. For å identifisere kilder til ineffektiv pengebruk på helse og utdanning gjennomførte vi en rekke intervjuer med eksperter på økonomisk politikk i Uganda og deltagere i det ugandiske sivilsamfunn. I tillegg til dette benyttet vi oss av Afrobarometeret, en database med resultater fra omfattende spørreundersøkelser som gjennomføres med jevnlig mellomrom i mange afrikanske land.

Samfunnsøkonomiske virkninger av mineralutvinning

Norge Mining

Samfunnsøkonomisk analyse av et mulig gruveprosjekt, der de samfunnsøkonomiske gevinstene og kostnadene i form av prissatte økonomiske effekter og ikke-prissatte naturinngrep ble vurdert, i tillegg til en ringvirkningsanalyse av lokale og regionale konsekvenser

Annet

Radio Revolt, radioprogramleder

Kreativt og administrativt ansvar for programmet «FEVER» over to år. Vervet innebar produksjon og fremførelse av ukentlig radiosending, i tillegg til diverse aktiviteter som gjennomføring av arrangementer, DJ-arbeid m.m. Vervet innebar også en plass i musikkredaksjonen i Studentmediene i Trondheim.

Språk

Norsk

Morsmål

Engelsk Flytende

IT-kompetanse

R, Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint), Final Cut Pro, Microdata.no (verktøy utarbeidet av SSB)